

СИМУЛАЦИЯ НА ИНЦИДЕНТИ

Билей Анкър
2009 г.

Съдържание:

ТИПИЧНИ ИНЦИДЕНТИ И НАРАНЯВАНИЯ	2
ПТП	2
БИТОВ ИНЦИДЕНТ	2
РАБОТЕН ИНЦИДЕНТ	3
СПОРТЕН ИНЦИДЕНТ	3
ИНЦИДЕНТ В ДИВАТА ПРИРОДА	3
БЕДСТВИЕ ИЛИ ПРОМИШЛЕН ИНЦИДЕНТ	3
 МАТЕРИАЛИ И СРЕДСТВА ЗА ДЕГИЗАЦИЯ	5
ИЗКУСТВЕНА АРТЕРИАЛНА И КАПИЛЯРНА КРЪВ – ВАРИАНТ №1	5
ИЗКУСТВЕНА ВЕНОЗНА КРЪВ – ВАРИАНТ №1	5
ИЗКУСТВЕНА КРЪВ – ВАРИАНТ №2	6
ИЗКУСТВЕНА КОЖА – ВАРИАНТ №1	6
ИЗКУСТВЕНА КОЖА – ВАРИАНТ №2	6
ОСНОВА ЗА РАНИ – ВАРИАНТ №1	7
ОСНОВА ЗА РАНИ – ВАРИАНТ №2	7
ИЗКУСТВЕНИ МЕХУРИ ЗА ИЗГАРЯНЕ	7
ИЗКУСТВЕНА ПОТ	8
ИЗКУСТВЕНИ КОСТИ, ЧЕРВА, ЗЪБИ И ДР. ЧАСТИ ОТ ЧОВЕШКОТО ТЯЛО	8
ИЗКУСТВЕНИ НАСЕКОМИ, ОРЪЖИЯ, СЪКЛА, ЧАСТИ ОТ МАШИНИ И ДР.	8
 ДЕГИЗАЦИЯ НА НАРАНЯВАНИЯ И ТЕЖКИ ВЪТРЕШНИ СЪСТОЯНИЯ. ПОДБОР И ПОВЕДЕНИЕ НА СТАТИСТИТЕ	9
ПОРЕЗНА РАНА	9
КОНТУЗНА РАНА	10
РАЗКЪСНО-КОНТУЗНА РАНА	11
ОХЛУЗВАНЕ	12
ПРОБОДНА РАНА	13
ОГНЕСТРЕЛНА РАНА	14
УХАПВАНЕ ОТ КУЧЕ	14
УХАПВАНЕ ОТ ГРИЗАЧ	15
УХАПВАНЕ ОТ ЗМИЯ	16
ОЖИЛВАНЕ ОТ НАСЕКОМО	17
ОЖИЛВАНЕ ОТ МЕДУЗА	18
ЗАБИТО ЧУЖДО ТЯЛО	18
ТЕРМИЧНО ИЗГАРЯНЕ I, II, III И IV СТЕПЕН	19
ПОПАРВАНЕ	21
ХИМИЧЕСКО ИЗГАРЯНЕ	22
ИЗМРЪЗВАНЕ I, II, III И IV СТЕПЕН	23
ЗАКРИТО СЧУПВАНЕ, ИЗКЪЛЧВАНЕ И НАВЯХВАНЕ	25
ОТКРИТО СЧУПВАНЕ	26
ШОК	27
АРТЕРИАЛНО КРЪВОТЕЧЕНИЕ	28
АМПУТИРАНА РЪКА ДО КИТКАТА	29
ИЗБИТ ЗЪБ	30
ПНЕВМОТОРАКС	30
РАНА С ПОДАВАЩИ СЕ ЧЕРВА	31
КРЪШ СИНДРОМ	32
ВЪТРЕШНО КРЪВОТЕЧЕНИЕ	33
АНАФИЛАКТИЧЕН ШОК	34
АСТМАТИЧЕН ПРИСТЪП	34
ЕПИЛЕПТИЧЕН ПРИПАДЪК	35
ИНФАРКТ	36
ИНСУЛТ	36
ХИПОГЛИКЕМИЯ	37
ХИПЕРГЛИКЕМИЯ	38
ОСТЪР КОРЕМ	38
ОТРАВЯНЕ С ГАЗОВЕ	39
ОТРАВЯНЕ С ХРАНА ИЛИ МЕДИКАМЕНТИ	40
ТОПЛИНЕН УДАР	40
СЛЪНЧЕВ УДАР	41
ХИПОТЕРМИЯ	41
ЗАДАВЯНЕ	42
ПАНИКА / АГРЕСИЯ	43
БЕЗСЪЗНАНИЕ	43
 ПРИЛОЖЕНИЕ №1 - ДЕГИЗАЦИОННИ МАТЕРИАЛИ	38

ТИПИЧНИ ИНЦИДЕНТИ И НАРАНЯВАНИЯ

ПТП

- Челен удар с висока скорост - вътрешни кръвотечения, множество счупвания, наранен таз, глава, гръбначен стълб, разкъсно-контузни рани, безсъзнание;
- Удар отзад - травми на врата, вследствие на "камшичен удар", наранявания на лицето;
- Страничен удар - счупено бедро и/или подбедрица от страната на удара, счупен таз, наранени рамо и раменица от страната на удара, ако е повредена колонката между предната и задната врата - възможни травми на главата;
- Преобръщане - разнообразни наранявания поради неконтролното движение и ударите на хората без колани в автомобила при преобръщане;
- ПТП с пешеходци - пешеходците обикновено биват ударени странично, тъй като се опитват да избягнат опасността. Нараняванията са от страната на удара. Децата и възрастните, обаче, се обръщат с лице към опасността! Повечето хора биват подсечени при удара и много малко биват прегазени. Поради удара в краката, те могат да прелетят над автомобила или да бъдат изхвърлени напред - възможни са травми на глава, гръбначен стълб, особено на местата, където пострадалият се е ударил в капака или предното стъкло на автомобила. По-малките деца могат да бъдат прегазени и все още да се намират под автомобила в момента на спирането му;
- ПТП с моторист - счупване на бедро, наранявания на китки, глезени, глава, вътрешни кръвотечения;
- ПТП с велосипедист - множество счупвания, разкъсно-контузни рани, наранявания на главата. При деца се наблюдава частично счупване на костите на ръката, нараняване на китка при падането от велосипеда.

БИТОВ ИНЦИДЕНТ

- Пожар - изгаряния на лице, ръце, изгаряне на дихателните пътища, кашлица и затруднено дишане при поглъщане на горещ дим, подуване на лигавици и сълзене на очите, отравяне с газове;
- Експлозия на газов уред - нараняване с чужди тела /шрапнели/ по лицето и ръцете, порезни и разкъсни рани, артериални кръвотечения от ръце и крака, нараняване на очите, ампутанти, изгаряния на лице и ръце;

- Срутване - контузни и разкъсно-контузни рани по тялото и главата, кръш синдром, проблеми с дишането поради запрашаване и притискане на гръдния кош, вътрешни кръвотечения;
- Инцидент е електрически ток - входни и изходни рани от изгаряне на ръце и крака, безсъзнание, проблеми с дишането и сърдечната дейност;
- Отравяне с битова химия или медикаменти - отравяне с разяждащи вещества, предозирание с медикаменти и наркотични вещества, химически изгаряния на ръце, лице, очи, предна част на тялото.

РАБОТЕН ИНЦИДЕНТ

- Инцидент в офис или на обществено място - инфаркт, инсулт, хипо- и хипергликемия, епилептичен припадък, астматичен пристъп;
- Инцидент с машина - порезни рани на ръце, крака, ампутирани пръсти на ръце и крака, ампутирани ръце до китката, скалп, чужди тела в очи, ръце и крака;
- Инцидент на строеж - нараняване на глава и гръбначен стълб при падане от високо, разкъсно-контузни и контузни рани на глава, ръце и крака при удар с тежък предмет.

СПОРТЕН ИНЦИДЕНТ – счупване на крака и ръце, изкълчване и навяхване, топлинен удар, дехидратация, преумора.

ИНЦИДЕНТ В ДИВАТА ПРИРОДА

- Инцидент в лятна планина или отдалечена територия - ухапване от животно, ожилване от насекомо, топлинен и слънчев удар, дехидратация, счупване на кости, изкълчване и навяхване при падане, слънчево изгаряне I – II степен на лице и ръце, анафилактичен шок;
- Инцидент в зимна планина или отдалечена територия – хипотермия, топлинен удар, снежна слепота, слънчево изгаряне I – II степен на лице и ръце, измръзване I, II, III и IV степен, височинна болест, дехидратация, счупване на кости, изкълчване и навяхване при падане;
- Инцидент на воден басейн – даване, удавяне, хипотермия, нараняване на гръбначен стълб при падане във вода, нараняване на крака на остри камъни и миди, отровни растения и животни, ожилване от медуза.

БЕДСТВИЕ ИЛИ ПРОМИШЛЕН ИНЦИДЕНТ

- Земятресение - контузни и разкъсно-контузни рани по тялото и главата, кръш синдром, проблеми с дишането поради запрашаване и притискане на гръдния кош, вътрешни кръвотечения;
- Наводнение - даване, удавяне, хипотермия;
- Свлачище - кръш синдром, спиране на дишането, счупване на кости, изкълчване и навяхване;
- Химическа авария - отравяне с газове, химически изгаряния на ръце, лице, очи, предна част на тялото, попарване;
- Радиационна авария - изгаряне, лъчева болест.

МАТЕРИАЛИ И СРЕДСТВА ЗА ДЕГИЗАЦИЯ

В идеалния случай, можете да се снабдите с комплект дегизационни материали от някоя от големите фирми производителки, срещу съответното немалко заплащане. Тук предлагам по-евтин вариант, в който с импровизирани материали можете да пригответе необходимите съставки, за да симулирате различни наранявания и тежки вътрешни състояния.

Основните материали за изработване на рани са дадени в Приложение №1

Внимание!

За да се избегнат възможни алергични реакции от страна на статистите към дегизационните материали, всеки от материалите трябва да се тества върху конкретния статист, върху който ще се използва. Тестуването може да се направи, като малко количество от материала се нанесе на свивката от вътрешната страна на лакътя и престои без да се измива 24 часа. В случай, че на мястото се появи дразнене или зачервяване, съответният материал НЕ БИВА да се използва върху статиста. При избора и подготовката на допълнителните материали за симулация на инциденти – оръжия, машини и др., както и при определяне на конкретната роля, трябва да се следи преди всичко за безопасността на статистите и участниците в симулацията.

Рецепти:

ИЗКУСТВЕНА АРТЕРИАЛНА И КАПИЛЯРНА КРЪВ – ВАРИАНТ №1

Съставки:

1. Сух концентрат за подсладена плодова напитка малина;
2. Гореща вода.

Приготвяне:

Концентратът се разтваря в горещата вода в съотношение 2:1. Разтворът трябва да се бърка до пълно разтваряне на сухото вещество, като може да се загрее отново на водна баня.

ИЗКУСТВЕНА ВЕНОЗНА КРЪВ – ВАРИАНТ №1

Съставки:

1. Сух концентрат за подсладена плодова напитка малина;
2. Сух концентрат за подсладена плодова напитка горски плод;

3. Гореща вода.

Приготвяне:

Предварително се подготвя изкуствена артериална кръв и към нея се добавя сух концентрат горски плод в гореща вода в съотношение 10:1.

ИЗКУСТВЕНА КРЪВ – ВАРИАНТ №2

Съставки:

1. Захарен сироп;
2. Червена боя на прах цвят Кармин (боя за яйца или сладки);
3. Вода;
4. Меласа.

Приготвяне:

Боята се разтваря в малко вода, след което се добавя захарния сироп и се разбърква. За достигане на желания цвят и гъстота, се добавя меласата.

ИЗКУСТВЕНА КОЖА – ВАРИАНТ №1

Съставки:

1. Обикновено тапетно лепило;
2. Лимонена киселина;
3. Вода.

Приготвяне:

Тапетното лепило и лимонената киселина се разтварят във вода в съотношение 1:2:2. Сместа трябва да престои поне 12 часа за да се разтвори добре. Ако засъхне на повърхността, може да се напръска с вода.

ИЗКУСТВЕНА КОЖА – ВАРИАНТ №2

Съставки:

1. 1 чаша брашно;
2. 1 чаша вода;
3. 1 ч. л. лимонена киселина;
4. 1-2 л. олио;
5. 1/2 чаша сол.

Приготвяне:

Всички съставки се смесват на умерен огън, докато се получи стегнато, нелепкаво тесто. След сваляне от котлона, тестото трябва да се бърка още известно време, след което да се охлади.

ОСНОВА ЗА РАНИ – ВАРИАНТ №1

Съставки:

1. Обикновено тапетно лепило;
2. Лимонена киселина;
3. Вода.

Приготвяне:

Приготвя се разтвор на тапетно лепило и лимонена киселина във вода в съотношение 1:2:20, който престоява поне 12 часа. Основата се полага върху кожата под останалите съставки на раната за по-лесното им залепване на мястото на симулираното нараняване.

ОСНОВА ЗА РАНИ – ВАРИАНТ №2

Съставки:

1. 1 ч. л. акациева смола (сакъс);
2. 3 л. брашно;
3. 4 ч. л. лимонена киселина;
4. 1/2 ч. л. червена боя на прах – цвят Кармин;
5. 2 капки течен сапун;
6. Вода.

Приготвяне:

Червената боя и лимонената киселина се смесват, след което се добавя акациевата смола и брашното. Докато се разбърква, с помощта на шпатула, се добавят водата и сапуна.

ИЗКУСТВЕНИ МЕХУРИ ЗА ИЗГАРЯНЕ

Съставки:

1. Обикновено тапетно лепило;
2. Лимонена киселина;
3. Вода.

Приготвяне:

Пълнежът за мехури за изгаряне се получава, като се разтворят тапетно лепило и лимонена киселина във вода в съотношение 1:2:5. Предварително водата може да бъде леко оцветена в жълто. Разтворът трябва да престои поне 12 часа, за да се хомогенизира.

ИЗКУСТВЕНА ПОТ

Съставки:

1. Глицерол;
2. Вода.

Приготвяне:

85% глицерол се смесва с вода и се поставя в пулверизатор за равномерно разпръскване.

ИЗКУСТВЕНИ КОСТИ, ЧЕРВА, ЗЪБИ И ДР. ЧАСТИ ОТ ЧОВЕШКОТО ТЯЛО

Изкуствени черва могат да се приготвят от бели или бежови навити въженца с дебелина около 5 мм.

Зъби и кости могат да се подберат от агнешки и телешки такива, които след термична обработка се почистват добре и се насичат с подходящи размери.

Подкожна тъкан може да се симулира с парче агнешко було.

Различни ампутирани части от човешкото тяло, като пръст, ухо, ръка, могат да се приготвят, като се моделират от тесто.

ИЗКУСТВЕНИ НАСЕКОМИ, ОРЪЖИЯ, СЪКЛА, ЧАСТИ ОТ МАШИНИ И ДР.

Изкуствени оси и пчели могат да се закупят готови от магазин за риболовни принадлежности.

Ножове, брадви и куршуми се приготвят, като се адаптират истински такива, в зависимост от конкретната симулация.

За симулиране на счупени стъкла могат да се използват нарязани прозрачни пластмасови бутилки.

ДЕГИЗАЦИЯ НА НАРАНЯВАНИЯ И ТЕЖКИ ВЪТРЕШНИ СЪСТОЯНИЯ. ПОДБОР И ПОВЕДЕНИЕ НА СТАТИСТИТЕ

ПОРЕЗНА РАНА

- Раната е с правилни и гладки краища, причинява се от остри и режещи предмети, най-често е с малка и средна дълбочина, но може да е придружена от силни кръвотечения.

Необходими материали:

- основа за рани;
- кожа;
- венозна кръв;
- артериална кръв;
- течен сапун;
- спрей за фиксация.

Изработване:

Вариант №1

1. навлажнете мястото на нараняването и оформете рана от изкуствена кожа тип „тесто“;
2. направете разрез и поставете основа за рани в него;
3. капнете кръв върху основата за рани;
4. съберете краищата на раната и фиксирайте със спрей;
5. прободете мембраната и поставете течен сапун;
6. поставете достатъчно кръв.

Вариант №2

1. поставете основа за рани на мястото на нараняването;
2. оформете раната от изкуствена кожа;
3. направете разрез и капнете вътре изкуствена венозна кръв;
4. поставете допълнително артериална кръв в и около раната.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – вика силно от болка – „Боли! Помощ! Умирам!“;
- дишане – нормално;
- реакции – държи наранената част в нетипично положение и се опитва да я щади, има петна кръв по дрехите около нараняването, притиска в близост до нея;
- история – няма.

КОНТУЗНА РАНА

- Получава се при удар с тъп предмет, има вътрешно кръвотечение в подкожните тъкани и оток.

Необходими материали:

- основа за рани;
- кожа;
- червен грим;
- син грим;
- спрей за фиксация.

Изработване:

1. поставете червен и син грим на мястото на нараняването;
2. поставете основа за рани отгоре;
3. оформете оток от кожа на мястото;
4. оцветете раната с червен и син грим.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – вика силно от болка – „Боли! Помощ! Умирам!“;
- дишане – нормално;
- реакции – държи наранената част в нетипично положение и се опитва да я щади, раната може да е скрита под дрехите, вика при опипване на мястото на нараняването;
- история – няма.

РАЗКЪСНО-КОНТУЗНА РАНА

- Подобна е на контузната рана, но силата на удара е по-голяма и кожата се разкъсва. Могат да бъдат разкъсани големи кръвоносни съдове, но поради размазаните и груби краища, раната обикновено не е придружена със силни кръвотечения.

Необходими материали:

- основа за рани;
- кожа;
- венозна кръв;
- артериална кръв;
- течен сапун;
- спрей за фиксация.

Изработване:

Вариант №1

1. навлажнете мястото на нараняването и оформете раната от кожа тип „тесто“;
2. направете разреза с груби краища и разкъсвания на някои места;
3. съберете краищата на раната и фиксирайте със спрей;
4. прободете мембраната и поставете течен сапун;
5. поставете достатъчно кръв.

Вариант №2

1. поставете основа за рани на мястото на нараняването;
2. оформете раната от изкуствена кожа;
3. направете разрез с груби и разкъсани краища;
4. капнете вътре изкуствена венозна кръв;
5. поставете допълнително артериална кръв в и около раната.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – вика силно от болка – „Боли! Помощ! Умирам!“;
- дишане – нормално;
- реакции – държи наранената част в нетипично положение и се опитва да я щади, има петна кръв по дрехите около нараняването, притиска в близост до раната;
- история – няма.

ОХЛУЗВАНЕ

- Получава се при претриване на кожата, придружена е със слабо капиллярно кръвотечение и обикновено е замърсена.

Необходими материали:

- основа за рани;
- артериална кръв;
- червен грим;
- утайка от кафе;
- спрей за фиксация.

Изработване:

1. поставете червен грим на мястото на нараняването;
2. поставете отгоре основа за рани;
3. надраскайте повърхността, за да оформите раната и изчакайте да изсъхне;
4. фиксирайте със спрей;
5. капнете няколко капки изкуствена артериална кръв;
6. замърсете раната.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – вика силно от болка – „Боли! Помощ!“;
- дишане – нормално;
- реакции – държи наранената част в нетипично положение и се опитва да я щади, грехите са изцапани около нараняването;
- история – няма.

ПРОБОДНА РАНА

- Причинява се от дълги, тънки предмети, има малък отвор и относително голяма дълбочина, а кръвотечението може да бъде различно, в зависимост от мястото на нараняването. Обикновено раната води до вътрешно кръвотечение и слабо външно.

Необходими материали:

- основа за рани;
- кожа;
- венозна кръв;
- артериална кръв;
- течен сапун;
- спрей за фиксация.

Изработване:

1. изработва се като порезна рана, но отворът е малък с краищата навътре.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – вика силно от болка – „Боли! Помощ!“;
- дишане – нормално;
- реакции – притиска в близост до мястото на нараняването, петна от кръв по грехите;
- история – няма.

ОГНЕСТРЕЛНА РАНА

- Получава се от куршуми, гранати, мини, шрапнели, бомби и т.н., които проникват на голяма дълбочина. Раната може да има входен отвор, който е по-малък и с правилни форми, и изходен – по-голям с разкъсани и обърнати навън краища.

Необходими материали:

- основа за рани;
- кожа;
- венозна кръв;
- артериална кръв;
- течен сапун;
- спрей за фиксация.

Изработване:

1. Входното отворстие се изработва като прободна рана с кръгъл отвор, а изходното – като разкъсно-контузна рана с кръгъл отвор с краищата навън;

Подбор на статиста:

- без особености;

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – вика силно от болка – „Боли! Помощ! Умирам!“;
- дишане – нормално;
- реакции – държи наранената част в нетипично положение и се опитва да я щадя, има петна кръв по дрехите около нараняването, докосва раната, ръцете са изцапани с кръв;
- история – няма.

УХАПВАНЕ ОТ КУЧЕ

- Раната е от типа на разкъсно-контузните, понякога с ясно различаващи се следи от зъбите на животното.

Необходими материали:

- основа за рани;
- кожа;
- венозна кръв;

- артериална кръв;
- течен сапун;
- спрей за фиксация.

Изработване:

1. изработва се като разкъсно-контузна рана с характерни белези от

зъби.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – вика силно от болка – „Боли! Помощ! Нещо ме ухапа!“;
- дишане – нормално;
- реакции – гържи наранената част в нетипично положение и се опитва да я щади, има петна кръв по дрехите около нараняването, разкъсани дрехи;
- история – няма.

УХАПВАНЕ ОТ ГРИЗАЧ

- Нараняването е от типа на прободните, с ясно различаващи се следи от зъбите на животното, но с не много голяма дълбочина.

Необходими материали:

- основа за рани;
- кожа;
- венозна кръв;
- артериална кръв;
- течен сапун;
- спрей за фиксация.

Изработване:

1. изработва се като прободна рана с плоски характерни белези от зъби.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – вика силно от болка – „Боли! Помощ! Нещо ме ухапа!“;
- дишане – нормално;
- реакции – държи наранената част в нетипично положение и се опитва да я щади, има петна кръв по дрехите около нараняването;
- история – няма.

УХАПВАНЕ ОТ ЗМИЯ

- Характерни са два зачервени или кървави точковидни белега от зъбите на змията, възможно е слабо кръвотечение и изbledняване на кожата в близост до ухапването.

Необходими материали:

- основа за рани;
- кожа;
- венозна кръв;
- артериална кръв
- течен сапун;
- спрей за фиксация.

Изработване:

1. изработва се като прободна рана с два точковидни характерни белези от зъби;

2. допълнително се оформя оток.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – вика силно от болка – „Боли! Помощ! Нещо ме ухапа!“;
- дишане – ускорено;
- реакции – постепенно става неадекватен, гържи наранената част в нетипично положение и се опитва да я цади;
- история – няма.

ОЖИЛВАНЕ ИЛИ УХАПВАНЕ ОТ НАСЕКОМО

- Раната е точковиден отвор, обикновено не е съпроводена с кръвотечение, кожата е зачервена или бледа и подута. При ожилване от пчела, на мястото на нараняването остава и жилото.

Необходими материали:

- основа за рани;
- кожа;
- артериална кръв;
- изкуствено жило;
- червен грим;
- спрей за фиксация.

Изработване:

1. изработва се като миниатюрна прободна рана с оток;
2. в раната може да се постави „жилото“ или „кърлеж“.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – вика силно от болка – „Боли! Помощ!“;
- дишане – нормално;

- реакции – отговаря на въпроси – „Как се казваш? Какво се случи? Къде те боли? Кой ден сме днес? Колко пръста виждаш?“, държи наранената част в нетипично положение и се опитва да я щади;
- история – няма.

ОЖИЛВАНЕ ОТ МЕДУЗА

- Мястото на нараняването е зачервено и отекло.

Необходими материали:

- основа за рани;
- червен грим;
- спрей за фиксация.

Изработване:

1. поставя се червен грим върху мястото на нараняването;
2. отгоре се поставя основата за рани.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – вика силно от болка – „Боли! Помощ!“;
- дишане – нормално;
- реакции – отговаря на въпроси – „Как се казваш? Какво се случи? Къде те боли? Кой ден сме днес? Колко пръста виждаш?“, държи наранената част в нетипично положение и се опитва да я щади, усеща парене;
- история – няма.

ЗАБИТО ЧУЖДО ТЯЛО

- Раната е от типа на прободните или порезните, но със забито чуждо тяло в нея, обикновено не е съпроводена със силни кръвотечения.

Необходими материали:

- основа за рани;
- кожа;
- венозна кръв;
- артериална кръв;
- течен сапун;
- спрей за фиксация;
- чуждо тяло – дърво, изкуствен метал, изкуствено стъкло...

Изработване:

1. изработва се като прободна или порезна рана с краищата навътре;
2. преди да се постави необходимото количество кръв в раната, вътре се стабилизира чуждото тяло.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – вика силно от болка – „Боли! Помощ!“;
- дишане – нормално;
- реакции – раната може да е скрита под дрехите и само чуждото тяло да се вижда, отговаря на въпроси – „Как се казваш? Какво се случи? Къде те боли? Кой ден сме днес? Колко пръста виждаш?“, държи ранената част в нетипично положение и се опитва да я щади;
- история – няма.

ТЕРМИЧНО ИЗГАРЯНЕ I, II, III И IV СТЕПЕН

- Изгарянията се класифицират в четири степени, в зависимост от засегнатите тъкани в дълбочина. При изгаряне I степен е засегнат повърхностния слой на кожата и тя е отекла и зачервена, при II степен се образуват мехури с бистра течност, при III степен се появяват и рани, които не кървят, а при IV степен се овъгляват подкожните тъкани, мускулите и костите.

Необходими материали:

- основа за рани;
- изкуствени мехури за изгаряне;
- венозна кръв;
- агнешко було;

- червен грим;
- черен грим или възлен;
- спрей за фиксация.

Изработване:

I степен

1. Върху мястото на нараняването се поставя червен грим;
2. фиксира се със спрей.

II степен

1. върху мястото на нараняването се поставя червен грим;
2. отгоре се поставя основа за рани;
3. върху нея се поставя възлен, ако изгарянето е причинено от открит огън;
4. оформят се изкуствени мехури за изгаряне;
5. поставя се тънка хартия и се напръсква с вода за да залепне добре;
6. фиксира се със спрей.

II-III степен

1. изработва се като изгаряне II степен;

2. някои от мехурите се спукват и размазват и в тях се поставят капки изкуствена венозна кръв.

III-IV степен

1. върху мястото на нараняването се поставя червен грим;

2. отгоре се поставя основа за рани;
3. върху основата за рани се поставя агнешко було и над него отново се поставя основа за рани;
4. по краищата на агнешкото було се поставя кожа, за да се оформи дълбочина на раната;
5. кожата и грехите около раната се зацапват с черен грим или въглен;
6. поставят се капки венозна кръв;
7. фиксира се със спрей;

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – вика силно от болка – „Боли! Помощ!“;
- дишане – нормално;
- реакции – обгорени и изцапани със сажди грехи в близост до нараняването, сажди по лицето и откритите части на тялото, отговаря на въпроси – „Как се казваш? Какво се случи? Къде те боли? Кой ден сме днес? Колко пръста виждаш?“, държи наранената част в нетипично положение и се опитва да я щадя;
- история – няма.

ПОПАРВАНЕ

- Попарванията са изгаряния, причинени от заливане с горещи течности. Обикновено имат вид на изгаряния II – III степен.

Необходими материали:

- основа за рани;
- изкуствени мехури за изгаряне;
- червен грим;
- спрей за фиксация.

Изработване:

1. поставя се червен грим върху мястото на нараняването;
2. отгоре се поставя основа за рани;
3. върху нея се поставя леко набрана тънка хартия;
4. напръсква се с вода;
5. фиксира се със спрей.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – вика силно от болка – „Боли! Помощ! Пари!“;
- дишане – нормално;
- реакции – грехите около нараняването са мокри, отговаря на въпроси – „Как се казваш? Какво се случи? Къде те боли? Кой ден сме днес? Колко пръста виждаш?“, държи наранената част в нетипично положение и се опитва да я щадя;
- история – няма.

ХИМИЧЕСКО ИЗГАРЯНЕ

- Причиняват се от разяждащи вещества, съпроводени са със зачервяване, рани, усещане за парене и щипене.

Необходими материали:

- основа за рани;
- кожа;
- венозна кръв;
- червен грим;
- лимонена киселина;
- сода за хляб;
- вода.

Изработване:

1. поставя се червен грим върху мястото на нараняването;
2. отгоре се поставя основа за рани;
3. ако е необходимо, по краищата на нараняването се поставя кожа, за да се оформи дълбочината на раната;
4. на места в раната се накупва изкуствена венозна кръв;
5. поставя се смес от лимонена киселина и сода за хляб;
6. веднага преди началото на симулацията се напръсква с вода.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – вика силно от болка – „Боли! Помощ! Пари! Щупе!“;
- дишане – нормално;
- реакции – грехите около нараняването са мокри или замърсени със разяждащото вещество, отговаря на въпроси – „Как се казваш? Какво се случи? Къде те боли? Кой ден сме днес? Колко пръста виждаш?“, държи наранената част в нетипично положение и се опитва да я щади;
- история – няма.

ИЗМРЪЗВАНЕ I, II, III И IV СТЕПЕН

- Както изгарянията, измръзванията се класифицират в четири степени в зависимост от дълбочината на увреждане на тъканите. При I степен се наблюдава намалена чувствителност, бледа кожа, оток и парене и

болка при затопляне, за II степен е характерно посиняване на кожата и поява на мехури, изпълнени с бистра течност, при затопляне. При III степен измръзване кожата е нечувствителна, при затопляне се появяват мехури с тъмносиня течност, които преминават в рани, IV степен води до бледа твърда и нечувствителна кожа, след затопляне тъканите почерняват, изсъхват и падат.

Необходими материали:

- основа за рани;
- изкуствени мехури за изгаряне;
- венозна кръв;
- син грим;
- черен грим;
- бял грим;
- спрей за фиксация.

Изработване:

I степен

1. Върху мястото на нараняването се поставя бял и малко син грим;
2. фиксира се със спрей.

II степен

1. Върху мястото на нараняването се поставят бял и син грим;
2. отгоре се поставя основа за рани;
3. оформят се изкуствени мехури за изгаряне;
4. поставя се тънка хартия и се напръсква с вода за да залепне добре;
5. фиксира се със спрей.

II-III степен

1. изработва се като изгаряне II степен;
2. изкуствените мехури се боядисват със син и черен грим;
3. някои от мехурите се спукват и размазват.

III-IV степен

1. Върху мястото на нараняването се поставя бял, син и черен грим;
2. фиксира се със спрей.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – нормален;
- дишане – нормално;
- реакции – трепери, студено му е, не си усеща измръзналите крайници, при затопляне изпитва болка и парене в мястото на нараняването, отговаря на въпроси – „Как се казваш? Какво се случи? Къде те боли? Кой ден сме днес? Колко пръста виждаш?“, гържи наранената част в нетипично положение и се опитва да я щади;
- история – няма.

ЗАКРИТО СЧУПВАНЕ, ИЗКЪЛЧВАНЕ И НАВЯХВАНЕ

- Закритото счупване се проявява чрез оток, болка, зачервяване и посиняване на мястото. Подобни са признаците и при изкълчване или навяхване на става, като изкълчването не позволява движения в наранената става, докато при навяхване все пак са възможни поне пасивни движения. Този тип наранявания са съпроводени с деформация на мястото на нараняването и принудителна щадяща поза от страна на пострадалия.

Необходими материали:

- основа за рани;
- кожа;
- червен грим;
- син грим;
- бял грим;
- спрей за фиксация.

Изработване:

1. избира се място за нараняването, така че да се оформя естествен оток;
2. ако е необходимо, върху естествения оток се оформя допълнителен с основа за рани и кожа;
3. в най-високата част на отока се поставя бял грим, около него син и червен;
4. фиксира се със спрей.

Подбор на статиста:

- с изпъкнали кости на мястото на нараняването.

Поведение на статиста:

- поза – седи или лежи;
- лице – имитира болка;
- говор – нормален;
- дишане – нормално;
- реакции – вика силно от болка – „Боли! Помощ!“, отговаря на въпроси – „Как се казваш? Какво се случи? Къде те боли? Кой ден сме днес? Колко пръста виждаш?“, държи наранената част в нетипично положение и се опитва да я щадя, при навяхване има поне пасивни движения, а при изкълчване, не може да движи наранената става, вика при опипване на мястото;
- история – няма.

ОТКРИТО СЧУПВАНЕ

- Проявява се с признаците на закрито счупване, но има и рана, в която може да се забележи счупената кост. Възможно е да е съпроводено със силно кръвотечение.

Необходими материали:

- основа за рани;
- кожа;
- артериална кръв;
- венозна кръв;
- парче кост с подходящ размер;
- спрей за фиксация.

Изработване:

1. избира се място за нараняването върху кост;
2. поставя се основа за рани и отгоре се оформя разкъсно-контузна рана със издадени навън краища;
3. вътре се фиксира парче кост, което стърчи в подходящата посока;
4. в раната и върху костта се налива венозна кръв;
5. добавя се необходимото количество артериална кръв.

Подбор на статиста:

- с изпъкнали кости на мястото на нараняването.

Поведение на статиста:

- поза – седи или лежи;
- лице – имитира болка;
- говор – нормален;
- дишане – нормално;
- реакции – вика силно от болка – „Боли! Помощ!“, отговаря на въпроси – „Как се казваш? Какво се случи? Къде те боли? Кой ден сме днес? Колко пръста виждаш?“, държи наранената част в нетипично положение и се опитва да я щади;
- история – няма.

ШОК

- Причинява се от недостиг на кислород в мозъка поради кръвозагуба, смущение на работата на сърцето, отравяне, обезводняване, травма на мозъка и др. Изразява се в преbledняване, студена пот, цианоза, мръзнене, умора, неадекватност, жажда.

Необходими материали:

- бял грим;
- син грим;
- изкуствена пот.

Изработване:

1. поставя се бял грим върху лицето на статиста;
2. оформят се сенки под очите със син грим;
3. поставя се син грим върху устните;
4. поставя се изкуствена пот върху челото.

Подбор на статиста:

- с бледа кожа на лицето.

Поведение на статиста:

- поза – седи или лежи отпуснат;
- лице – отпуснато и апатично;
- говор – говори несвързано или не говори;
- дишане – учестено, свистящо и повърхностно;
- реакции – неадекватен, трепери, гледа втренчено и безучастно;
- история – няма.

АРТЕРИАЛНО КРЪВОТЕЧЕНИЕ

- Наранява се голяма артерия, при което се губи голямо количество кръв за кратко време на равномерни тласъци. Обикновено състоянието е съпроводено от признаци на шок.

Необходими материали:

- бял грим;
- син грим;
- изкуствена пот;
- маркуч;
- спринцовка;
- артериална кръв;
- основа за рани;
- кожа.

Изработване:

1. поставя се бял грим върху лицето на статиста;
2. оформят се сенки под очите със син грим;
3. поставя се син грим върху устните;
4. поставя се изкуствена пот върху челото;
5. прекарва се маркуч от едната ръка на пострадалия до областта на нараняването;
6. върху мястото на нараняването се поставя основа за рани;
7. оформя се порезна или разкъсно-контузна рана от кожа, така че единият край на маркуча остава в нея;
8. накапва се още основа за рани и изкуствена артериална кръв;
9. веднага преди началото на симулацията, статиста започва да напомпва със спринцовката, пълна с кръв.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – вика силно от болка и уплаха – „Боли! Помощ!“, отговаря на въпроси – „Как се казваш? Какво се случи? Къде те боли? Кой ден сме днес? Колко пръста виждаш?“;
- дишане – учестено, свистящо и повърхностно;
- реакции – адекватен, раната е скрита под дрехите, така че само отворът ѝ се вижда, има обилни петна от кръв по дрехите и на земята;
- история – няма.

АМПУТИРАНА РЪКА ДО КИТКАТА

- Откъсната или отрязана ръка от човешкото тяло, обикновено нараняването е придружено от силно кръвотечение и шок.

Необходими материали:

- бял грим;
- син грим;
- изкуствена пот;
- маркуч;
- спринцовка;
- артериална кръв;
- основа за рани;
- кожа.

Изработване:

1. поставя се бял грим върху лицето на статиста;
2. оформят се сенки под очите със син грим;
3. поставя се син грим върху устните;
4. поставя се изкуствена пот върху челото;
5. прекарва се маркуч от едната ръка на пострадалия до областта на нараняването;
6. върху мястото на нараняването се поставя основа за рани;
7. оформя се порезна или разкъсно-контузна рана от кожа, така че единият край на маркуча остава в нея;
8. налива се още основа за рани и изкуствена артериална кръв;
9. веднага преди началото на симулацията, статиста започва да напомпва със спринцовката, пълна с кръв.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – изправен или седнал;
- лице – имитира болка;
- говор – вика силно от болка и уплаха – „Боли! Помощ!“, отговаря на въпроси – „Как се казваш? Какво се случи? Къде те боли? Кой ден сме днес? Колко пръста виждаш?“;
- дишане – учестено, свистящо и повърхностно;
- реакции – адекватен, раната е скрита под дрехите, така че само отворът ѝ се вижда, има обилни петна от кръв по дрехите и на земята, ампутираната ръка е някъде наблизо;
- история – няма.

ИЗБИТ ЗЪБ

Необходими материали:

- артериална кръв;
- изкуствен зъб;
- хартия.

Изработване:

1. поставя се тампон от хартия в устата между бузата и венеца на мястото на нараняването;
2. накарва се кръв да се стича от долната устна на статиста;
3. накарва се кръв върху изкуствения зъб.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – седи или лежи отпуснат;
- лице – имитира болка;
- говор – говори завалено;
- дишане – нормално;
- реакции – вика силно от болка – „Боли! Помощ!“, отговаря на въпроси – „Как се казваш? Какво се случи? Къде те боли? Кой ден сме днес? Колко пръста виждаш?“, държи зъба в ръка или го изплюва по време на симулацията;
- история – няма.

ПНЕВМОТОРАКС

- Нарушава се целостта на плеврата и гръдния кош се разхерметизира, в следствие на което засегнатия бял дроб се свива и спира да функционира. При външен пневмоторакс, от раната свисти въздух и излиза розова пяна. Обикновено се придружава от признаци на шок.

Необходими материали:

- бял грим;
- син грим;
- изкуствена пот;
- маркуч;
- спринцовка;
- артериална кръв;
- основа за рани;
- кожа.

Изработване:

1. поставя се бял грим върху лицето на статиста;
2. оформят се сенки под очите със син грим;
3. поставя се син грим върху устните;
4. поставя се изкуствена пот върху челото;
5. прекарва се маркуч от едната ръка на пострадалия до областта на нараняването;
6. върху мястото на нараняването се поставя основа за рани;
7. оформя се прободна рана от кожа, така че единият край на маркуча остава в нея;
8. накарва се още основа за рани и изкуствена артериална кръв;
9. веднага преди началото на симулацията, статиста започва да напомня със спринцовката, пълна с въздух;
10. раната е прикрита под дрехите, така че само отворът ѝ се вижда.

Подбор на статиста:

- с бледа кожа на лицето.

Поведение на статиста:

- поза – седи или лежи подпрян;
- лице – напрегнато и уплашено лице и широко отворени очи;
- говор – говори трудно и с отгелни гуми;
- дишане – учестено, свистящо и повърхностно;
- реакции – опитва се да не кашля;
- история – няма.

РАНА С ПОДАВАЩИ СЕ ЧЕРВА

- Наранена е коремната стена и се подават вътрешности. Обикновено нараняването е съпроводено с признаци на шок.

Необходими материали:

- бял грим;
- син грим;
- изкуствена пот;
- бели или бежови навити въженца;
- артериална кръв;
- венозна кръв;
- основа за рани;
- кожа.

Изработване:

1. поставя се бял грим върху лицето на статиста;
2. оформят се сенки под очите със син грим;
3. поставя се син грим върху устните;
4. поставя се изкуствена пот върху челото;

5. върху нараняването се поставя основа за рани;
6. по краищата се поставя кожа, за да се оформи дълбочина на раната;
7. вътре в раната се подреждат въженцата, предварително напоени с основа за рани и накапани на места с венозна кръв;
8. допълнително се накапва артериална кръв по краищата на раната и в нея.

Погбор на статиста:

- с бледа кожа на лицето.

Поведение на статиста:

- поза – седи или лежи;
- лице – имитира болка;
- говор – говори трудно и с отделни думи;
- дишане – учестено;
- реакции – свит е и с ръце предпазва раната;
- история – няма.

КРЪШ СИНДРОМ

- Получава се при притискане на големи мускулни маси в продължение на повече от половин час. Клетките в притиснатите тъкани отделят отрови, а излизането на кръвта, която се задръжва в притиснатите крайници, от кръвообръщението, води до шок.

Необходими материали:

- бял грим;
- син грим;
- червен грим;
- изкуствена пот;
- основа за рани;
- кожа;
- венозна кръв;
- артериална кръв;
- течен сапун;
- спрей за фиксация.

Изработване:

1. поставя се бял грим върху лицето на статиста;
2. оформят се сенки под очите със син грим;
3. поставя се син грим върху устните;
4. поставя се изкуствена пот върху челото;
5. оформят се разкъсно-контузни или контузни рани на мястото на нараняването.

Подбор на статиста:

- с бледа кожа на лицето.

Поведение на статиста:

- поза – седи или лежи отпуснат, притиснат;
- лице – имитира болка;
- говор – не отговаря на въпроси или говори несвързано;
- дишане – учестено;
- реакции – неадекватен, трепери, има гадене и е уморен и апатичен;
- история – няма.

ВЪТРЕШНО КРЪВОТЕЧЕНИЕ

- Получава се при нараняване на вътрешни органи, събира се кръв в гръдния кош, корема, главата или в подкожните тъкани. При вътрешно кръвотечение в областта на гръдите, пострадалият може да плюе кръв и розови храчки, при вътрешно кръвотечение в областта на корема, пострадалият повръща кръв, при нараняване на основата на черепа – изтича кръв и ликвор от ушите и носа.

Необходими материали:

- артериална кръв;
- бял грим;
- син грим;
- изкуствена пот.

Изработване:

1. поставя се бял грим върху лицето на статиста;
2. оформят се сенки под очите със син грим;
3. поставя се син грим върху устните;
4. поставя се изкуствена пот върху челото;
5. накапва се изкуствена артериална кръв върху устата, носа или ушите съответно;
6. при симулиране на наранена основа на черепа, върху отвора на ушите се накапва и основа за рани.

Подбор на статиста:

- с бледа кожа на лицето.

Поведение на статиста:

- поза – седи или лежи отпуснат;
- лице – напрегнато;
- говор – не отговаря на въпроси или говори несвързано;
- дишане – учестено;
- реакции – неадекватен;

- история – няма.

АНАФИЛАКТИЧЕН ШОК

- Анафилактичен шок се развива при остра алергична реакция, причинена от ожилване или ухапване от насекомо, специфична храна, медикаменти и др. При анафилактичен шок пострадалият е с подутти и раздразнени лигавици, признаци на шок и проблеми с дишането.

Необходими материали:

- бял грим;
- син грим;
- изкуствена пот;
- вода.

Изработване:

1. поставя се бял грим върху лицето на статиста;
2. оформят се сенки под очите със син грим;
3. поставя се син грим върху устните;
4. поставя се изкуствена пот върху челото;
5. поставя се вода около очите.

Подбор на статиста:

- с бледа кожа на лицето.

Поведение на статиста:

- поза – седи или лежи отпуснат;
- лице – напрегнато и уплашено, с широко отворени очи;
- говор – не отговаря на въпроси или говори трудно и несвързано;
- дишане – учестено, свистящо и повърхностно;
- реакции – неадекватен;
- история – алергичен.

АСТМАТИЧЕН ПРИСТЪП

- Изразява се в подуване на бронхиалната лигавица и запушване на дихателните пътища с гъст секрет.

Необходими материали:

- бял грим;
- син грим;
- изкуствена пот.

Изработване:

1. поставя се бял грим върху лицето на статиста;
2. оформят се сенки под очите със син грим;
3. поставя се син грим върху устните;
4. поставя се изкуствена пот върху челото.

Подбор на статиста:

- с бледа кожа на лицето.

Поведение на статиста:

- поза – седи или лежи подпрян;
- лице – напрегнато и уплашено, с широко отворени очи;
- говор – говори трудно и с отделни гуми;
- дишане – учестено, свистящо и повърхностно;
- реакции – кашля, опитва се да се навежда напред;
- история – астматик, има инхалатор.

ЕПИЛЕПТИЧЕН ПРИПАДЪК

- Представлява дъвигателно или психично смущение – гърчове, вцепенение и др., което се дължи на неправилно възбуждане на нервни клетки в мозъка.

Необходими материали:

- изкуствена пот;
- основа за рани;
- лимонена киселина;
- сода за хляб;
- вода.

Изработване:

1. поставя се изкуствена пот върху челото;
2. поставя се основа за рани близо до ъгълчетата на устата на статиста;
3. върху основата се наръсват лимонена киселина и сода за хляб;
4. веднага преди симулацията се напръсква с вода.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – рязко се свлича на земята;
- лице – стиска зъби, пяна от устата;
- говор – не говори, не отговаря на въпроси;
- дишане – затруднено;
- реакции – гърчи се с напрегнати мускули на ръцете и краката;

- история – епилептик, има гривна, медальон или паспорт.

ИНФАРКТ

- Дължи се на спиране на притока на кислород до определена област от сърцето, при което пострадалият изпитва болка, тежест или стягане в областта на гърдите, която се разпространява към врата, гърба, раменете и лявата ръка. Появяват се признаци на шок и страх.

Необходими материали:

- бял грим;
- син грим;
- изкуствена пот.

Изработване:

1. поставя се бял грим върху лицето на статиста;
2. оформят се сенки под очите със син грим;
3. поставя се син грим върху устните
4. поставя се изкуствена пот върху челото.

Подбор на статиста:

- с бледа кожа на лицето.

Поведение на статиста:

- поза – навежда се напред и се подпират;
- лице – напрегнато и уплашено, с широко отворени очи;
- говор – говори трудно и с отделни думи;
- дишане – повърхностно и ускорено;
- реакции – държи се за гърдите, изпитва болка, тежест или стягане в областта на гърдите, гърба, раменете и лявата ръка, които не преминават с времето;
- история – проблеми в миналото, лекарства за сърце.

ИНСУЛТ

- Причинява се от спукване или запушване на кръвоносен съд в мозъка. Обикновено настъпват смущения в едната половина на тялото – проблеми с говора, виждането, парализа, главоболие.

Необходими материали:

- бял грим;
- син грим;
- изкуствена пот;
- вода.

Изработване:

1. поставя се бял грим върху лицето на статиста;
2. оформят се сенки под очите със син грим;
3. поставя се син грим върху устните;
4. поставя се изкуствена пот върху челото;
5. накарва се вода да се стича от крайчетата на устата.

Подбор на статиста:

- с бледа кожа на лицето.

Поведение на статиста:

- поза – лежи или седи подпрян и отпуснат;
- лице – половината лице е неподвижно;
- говор – говори трудно и неразбираемо, едното крайче на устата е увиснало и неподвижно;
- дишане – повърхностно и ускорено;
- реакции – има главоболие, гадене, има размазано или раздвоено виждане или не вижда с едното око, слабост или парализа на ръка и крак;
- история – проблеми в миналото, силно главоболие от известно време.

ХИПОГЛИКЕМИЯ

- Предизвиква се от намалено съдържание на захар в кръвта. Състоянието се проявява с признаци на шок, чувство на глад и отпадналост, влошава се бързо и пострадалият изпада в клинична смърт.

Необходими материали:

- бял грим;
- син грим;
- изкуствена пот.

Изработване:

1. поставя се бял грим върху лицето на статиста;
2. оформят се сенки под очите със син грим
3. поставя се син грим върху устните;
4. поставя се изкуствена пот върху челото.

Подбор на статиста:

- с бледа кожа на лицето.

Поведение на статиста:

- поза – олюлява се, търси къде да се подгре и да седне;
- лице – напрегнато;

- говор – говори трудно;
- дишане – повърхностно и ускорено;
- реакции – объркан или агресивен е, изпитва чувство на глад, имитира състояние на пиянство;
- история – диабетик, има гривна, медальон или паспорт, има инсулин.

ХИПЕРГЛИКЕМИЯ

- При увеличаване на количеството захар в кръвта, пострадалият има нужда от инсулин за да се възстанови, изпитва жажда, гадене, замаяност и има плодов дъх. Състоянието се влошава относително бавно и завършва с кома.

Необходими материали:

- червен грим;
- плодова паста за зъби.

Изработване:

1. поставя се лек червен грим върху лицето на статиста;
2. намазва се езика на статиста с малко плодова паста за зъби.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – легнал е на земята или търси къде да се подгре и да седне;
- лице – напрегнато;
- говор – говори трудно;
- дишане – нормално;
- реакции – замаян е и му се гади, иска да уринира често, изпитва жажда;
- история – диабетик, има гривна, медальон или паспорт, има инсулин.

ОСТЪР КОРЕМ

- Състояние, което се причинява от спукан апендикс, херния, язва, перитонит и др. Изразява се в силна болка в областта на корема, признаци на шок, гадене и повръщане.

Необходими материали:

- бял грим;
- син грим;
- изкуствена пот;
- изкуствена венозна кръв;

- основа за рани.

Изработване:

1. поставя се бял грим върху лицето на статиста;
2. оформят се сенки под очите със син грим;
3. поставя се син грим върху устните;
4. поставя се изкуствена пот върху челото;
5. под устата на статиста се накарва венозна кръв, смесена с основа за рани.

Подбор на статиста:

- с бледа кожа на лицето.

Поведение на статиста:

- поза – легнал е на земята или търси къде да се подпре и да седне;
- лице – имитира болка;
- говор – говори трудно;
- дишане – повърхностно и ускорено;
- реакции – гади му се и повръща тъмна кръв, има петна от повърнатото по земята, свива се и се държи за корема;
- история – няма.

ОТРАВЯНЕ С ГАЗОВЕ

- Предизвиква се при вдишване на отровни газове, характерни са признаци на шок, гадене, главоболие и световъртеж, проблеми с дишането, кашлица, сънливост и отпадналост и гърчове.

Необходими материали:

- бял грим;
- син грим;
- изкуствена пот.

Изработване:

1. поставя се бял грим върху лицето на статиста;
2. оформят се сенки под очите със син грим;
3. поставя се син грим върху устните;
4. поставя се изкуствена пот върху челото.

Подбор на статиста:

- с бледа кожа на лицето.

Поведение на статиста:

- поза – легнал е на земята или търси къде да се подпре и да седне;
- лице – имитира болка;

- говор – говори трудно;
- дишане – диша трудно и кашля;
- реакции – отпаднал е и е сънлив, има главоболие, гадене, може да имитира гърчове при по-тежък случай на отравяне;
- история – няма.

ОТРАВЯНЕ С ХРАНА ИЛИ МЕДИКАМЕНТИ

- Отравянето се причинява от погълнати отровни храни или медикаменти, съпровожда се с признаци на шок, гадене и повръщане, болки в корема, стомашно разстройство.

Необходими материали:

- бял грим;
- син грим;
- изкуствена пот;
- хляб;
- вода.

Изработване:

1. поставя се бял грим върху лицето на статиста;
2. оформят се сенки под очите със син грим;
3. поставя се син грим върху устните;
4. поставя се изкуствена пот върху челото;
5. прави се каша от хлебни трохи и вода и се намазва под устата на статиста.

Подбор на статиста:

- с бледа кожа на лицето.

Поведение на статиста:

- поза – легнал е на земята или търси къде да се подгре и да седне;
- лице – имитира болка;
- говор – говори трудно;
- дишане – задух;
- реакции – присвива се и се гържи за корема, има главоболие, гадене, имитира повръщане, по земята има петна от повърнатото;
- история – няма.

ТОПЛИНЕН УДАР

- Дължи се на прегряване и трудно топлоотделяне.

Необходими материали:

- бял грим.

Изработване:

1. поставя се бял грим върху лицето на статиста.

Подбор на статиста:

- с блега кожа на лицето.

Поведение на статиста:

- поза – отпуснат и уморен е;
- лице – напрегнато;
- говор – говори трудно;
- дишане – задух;
- реакции – има главоболие, световъртеж, гадене;
- история – няма.

СЛЪНЧЕВ УДАР

- Появява се при прегряване на главата, обикновено от дълговременно излагане на слънце.

Необходими материали:

- червен грим.

Изработване:

1. поставя се червен грим на лицето.

Подбор на статиста:

- със зачервена кожа на лицето.

Поведение на статиста:

- поза – легнал или седнал подпрян;
- лице – напрегнато;
- говор – говори трудно и неразбираемо;
- дишане – повърхностно и ускорено;
- реакции – има главоболие, световъртеж, гадене, тъмни петна пред очите, шум в ушите, възможни са гърчове;
- история – няма.

ХИПОТЕРМИЯ

- Възниква при преохлаждане на организма и спадане на телесната температура под 35°C.

Необходими материали:

- бял грим;
- син грим.

Изработване:

1. поставя се бял грим върху лицето на статиста;
2. оформят се сенки под очите със син грим;
3. поставя се син грим върху устните.

Подбор на статиста:

- с бледа кожа на лицето;

Поведение на статиста:

- поза – легнал или седнал свит;
- лице – напрегнато или отпуснато;
- говор – завален и неразбираем, пропуска части от думите;
- дишане – повърхностно и отслабено;
- реакции – трепери, сънлив и неадекватен е, има размазано или раздвоено виждане;
- история – няма.

ЗАДАВЯНЕ

- Запушват се дихателните пътища, обикновено с храна или погълнати гребни предмети.

Необходими материали:

- червен грим.

Изработване:

1. поставя се червен грим върху лицето на статиста.

Подбор на статиста:

- със зачервена кожа на лицето.

Поведение на статиста:

- поза – изправен;
- лице – уплашено, с широко отворени очи;
- говор – не може да говори;
- дишане – затруднено и свистящо;
- реакции – кашля силно и продължително, опитва се да си поеме въздух, държи се за шията и е леко наведен напред;
- история – няма.

ПАНИКА / АГРЕСИЯ

- Поражда се от емоционален шок, в следствие на употреба на алкохол или медикаменти и др. Изразява се в ужас и страх, неадекватно поведение, смяна на поведението и настроението, проява на агресия.

Необходими материали:

- без грим.

Подбор на статиста:

- сценично поведение.

Поведение на статиста:

- поза – отбранителна или агресивна;
- лице – напрегнато и уплашено, с широко отворени очи;
- говор – не говори, не отговаря на въпроси;
- дишане – ускорено;
- реакции – изпада в истерия – пищи и плаче, проявява агресия, не се успокоява лесно или се успокоява за кратко и после отново атакува, ядосва се и се влошава при агресивно или назидателно поведение от страна на другите;
- история – няма.

БЕЗСЪЗНАНИЕ

- Пострадалият не реагира при контакт, диша и има пулс.

Необходими материали:

- без грим.

Подбор на статиста:

- без особености.

Поведение на статиста:

- поза – лежи или седи подпрян, отпуснат;
- лице – спокойно със затворени очи;
- говор – не говори, не отговаря на въпроси;
- дишане – нормално;
- реакции – не реагира при контакт;
- история – няма.

ПРИЛОЖЕНИЕ №1 - ДЕГИЗАЦИОННИ МАТЕРИАЛИ

ГРИМ		ИНСТРУМЕНТИ		МАТЕРИАЛИ	
	Тапетно лепило		Пластмасов нож		Нож
	Латекс		Бъркалка		Брагва
	Мокри сенки за очи - сини, бели		Капкомер		Куршум
	Руж		Спринцовка		Метално парче
	Пудра - бяла, телесна		Пулверизатор		Пирон
	Основа за грим		Латексови/найлонови ръкавици		Семена копър, ким, сусам
	Молив за очи - черен, син, бял, червен		Четка за рисуване - плоска и кръгла		Изкуствена оса, пчела
	Утайка от кафе		Бутилка за кръв		Парчета прозрачна пластмаса
	Лак за коса		Телена гъба		
	Вода		Ножица		
	Глицерол		Пинсета		
	Сух концентрат за напитки (или червена и синя боя за яйца или сладки) - малина, горски плод		Тоалетна хартия		
	Тоалетно мляко за почистване на грим		Марля		
	Течен сапун		Памук		
			Дискове за почистване на грим		
			Клечки за уши		
			Гъба за грим		
			Пластмасова чашка		
			Бурканче		